

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
Prijímateľ:	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Názov projektu:	Inovujeme a vzdelávame pre prax
Kód ITMS projektu:	312011Z527
Názov pedagogického klubu:	14a Klub učiteľov ČG
Dátum stretnutia pedagogického klubu	17.5.2021
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Zuzana Hiščárová
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://iavpp.spsbj.sk/

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Stručná anotácia

Snažili sme sa utriediť poznatky týkajúce sa odbornej literatúry a metodických postupov pri práci s odbornou literatúrou. Dôležitý je výber metód a zaujatie žiaka hrovou formou. Diskutovali sme o daných metódach a ich možnostiach uplatnenia vo svojich vlastných predmetoch.

Kľúčové slová

Odborná literatúra, metódy, odborný text, žiak

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Výmena skúseností učiteľov pri práci s odbornou literatúrou a metodickými postupmi pri práci s odborným textom a predstavenie nových metód.

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

Otvorenie stretnutia Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti

Koordinátorka Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti otvorila stretnutie klubu, privítala členov klubu a oboznámila s témou stretnutia – Metodické postupy pri práci s odborným textom

Diskusia, výmena skúseností, návrhy odporúčaní na zmeny v skvalitňovaní vzdelávania

Vyučujúci telesnej a športovej výchovy a anglického jazyka predstavil danú tému a uviedol hlavné metódy, na ktoré sa pri spracovaní témy zamerlal.

Je známe, že kto rozumie textom, rozumie aj svetu. Totiž bez porozumenia je človek často bezradný a nevie si správne vybrať z množstva informácií, ktoré sa na neho valia z viacerých strán. V súvislosti s touto bezradnosťou je ľahšie manipulovateľný a nesamostatný. Hlavne pre tieto skutočnosti je v dnešnej dobe veľmi dôležité disponovať čitateľskými zručnosťami, ktoré sú potrebné už v škole, aby učenie pre deti bolo efektívne a zmysluplné. Táto kompetencia však ovplyvňuje aj uplatnenie absolventov v praktickom živote a na trhu práce. Nezanedbateľná je i práca s odborným textom. Aby sme predišli zbytočným problémom a aby boli naši žiaci správne vyzbrojení do reálneho života, mali by vedieť urobiť podrobnú analýzu textu, zhodnotiť prečítaný text, dokázať porovnávať rozličné informácie v textoch s neznámym obsahom a netypickej formy. Mali by vedieť rozlišovať, čo poskytuje text, kriticky ho hodnotiť a približovať sa k porozumeniu mimo textu, pracovať s textom s neznámou formou i obsahom, nájsť informáciu, dedukovať, ktoré informácie sú pri riešení úlohy podstatné a podobne. V školách máme rôzne typy žiakov. Jedni berú do rúk odborné texty radi, no niektorí robia radšej čokoľvek iné. Spoločne sme sa pozreli na niekoľko metód, ktoré nielen pomáhajú žiakom pri práci s odborným textom, ale ich k čítaniu aj motivujú:

1. Skladačka

Text rozdelíme na štyri časti. Žiakom rozdáme text tak, že každý má jednu zo štyroch častí. Nasleduje tiché čítanie textu. Vytvoríme tzv. expertné skupiny. V prvej expertnej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 1. časť textu, v druhej tí, čo čítali 2. časť textu, v tretej expertnej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 3. časť textu a napokon v štvrtej skupine sa stretnú všetci, ktorí čítali 4. časť textu. Pre prácu v expertných skupinách zadáme nasledovné pokyny: *„Dôkladne sa porozprávajte o vašej časti príbehu. Upozorníte sa vzájomne na dôležité veci. Staňte sa expertmi na svoju časť textu“*. Vytvoríme nové zmiešané skupiny tak, aby sa v každej stretol expert na 1.časť, expert na 2., 3., a 4. časť. Každý expert postupne oboznámi ostatných v skupine so svojou časťou. Keď rozpráva expert na 1. časť, ostatní v skupine ho aktívne počúvajú a kladú otázky na vysvetlenie. Potom pokračuje expert na 2.časť a za ním ostatní, až kým sa nevystriedajú všetci štyria a tým celá skupina zvládne celý príbeh. Príbeh v texte nie je ukončený. Vymyslíte koniec príbehu. Môžeme zvoliť nasledovné možnosti: Každý sám vytvorí koniec príbehu

a prečíta ho svojej skupine. V skupine kolujú papiere. Každý zo skupiny napíše na papier jednu vetu a posunie ho ďalšiemu v skupine, ktorý napíše ďalšiu vetu tak, aby nadväzovala na vety predchádzajúce. Tak vznikne v každej skupine 4-5 záverov príbehu.

2. Párové čítanie

Jednou z ďalších možností práce so žiakmi je aj párové čítanie. Úlohou je zvládnuť text, ktorý rozdelíme na dve časti. Každý z páru číta inú časť textu. Prvú časť číta žiak A, druhú časť žiak B. Po prečítaní žiak A referuje prvú časť textu žiakovi B. Žiak B mu kladie otázky. Potom žiak B referuje druhú časť textu žiakovi A a žiak A kladie otázky. Takto spoločnými silami zvládnu celý text. Túto metódu je vhodné používať pri obsahovo náročnejších ukážkach, v ktorých je zložitejší dej alebo je v ňom veľa nových pojmov. Dá sa využiť na ktoromkoľvek predmete. Dôležité je, že žiaci sami pracujú s textom.

3. Posledné slovo patrí mne

Táto metóda je vhodná pre tých žiakov, ktorí neradi rozprávajú. Pomáha zverejňovať svoje myšlienky pred spolužiakmi, formulovať vecne a stručne ich nápady súvisiace s prečítaným textom. Nadviazať na to, čo už bolo povedané a neopakovať už povedané, pozorne počúvať komentáre spolužiakov, vžiť sa do spôsobu myslenia spolužiakov, rešpektovať pravidlá diskusie. Vyzerá to nasledovne. Jeden žiak prečíta odborný text. Spolužiaci sa snažia odhadnúť, prečo ich spolužiak vybral práve tento text. Postupne sa k tomu môžu vyjadriť viacerí žiaci. V závere krátkej diskusie prečíta žiak, ktorý vybral daný text, ostatným svoje poznámky – komentár k prezentovaným myšlienkam, ktoré z textu vybral. Toto jeho vyjadrenie predstavuje záver diskusie. Posledné slovo teda patrí tomu žiakovi, kto v úvode čítal svoje myšlienky z textu. Pri tejto aktivite musia žiaci dodržiavať určité pravidlá. Predovšetkým si neskáču do reči, nezosmiešňujú sa, nehovoria o sebe, nevyjadrujú svoje názory na text, ale sústreďujú sa na spolužiaka a premýšľajú o ňom, prečo vybral práve tie vety, ktoré vybral. Napríklad: *Ja si myslím, že si Janko vybral tento citát z textu preto, lebo...* Z uvedeného vyplýva, že táto metóda pomáha formovať nielen komunikáciu, ale aj medziľudské vzťahy, formuje empatiu a prosociálnosť.

4. Čítanie s predpovedaním

Žiaci samostatne čítajú text, ktorý je rozdelený na časti. Pred čítaním každej ďalšej časti predpovedajú, o čom asi budú čítať. Učiteľ ich vedie k tomu, aby svoje predpovede určovali na základe istých impulzov. Svoje tvrdenia môžu odvodiť na základe svojich skúseností - je to balada, tak bude mať tragický záver, môžu sa spoliehať na známe postupy z iných diel, na vlastnosti človeka, môžu sa motivovať ilustráciou pri texte. Keď chceme žiakom pomôcť, môžeme im prezradiť prostredie alebo kľúčové slová. Po prečítaní časti textu sa vždy vraciame k predpovediam a porovnávame ich so skutočnosťou.

5. Čítanie s tabuľkou predpovedí

Princíp je rovnaký ako pri predchádzajúcej metóde, ale žiaci pracujú a diskutujú vo dvojici a postupujú svojim vlastným tempom. Dvojica má tabuľku spoločnú kvôli tomu, aby navzájom diskutovali. Ako sa bude podľa vás dej rozvíjať? Prečo si to myslíte? Čo sa doteraz naozaj stalo?

6. Text s pomiešanými vetami

Žiakovi predložíme text, v ktorom sú poprehadzované vety. Jeho úlohou je zoradiť vety podľa zmyslu. Táto metóda je vhodná v tom prípade, keď texty opisujú dej alebo príčinno – následné vzťahy.

7. Metóda verifikácii viet

Žiak si najprv prečíta krátky text (10-12 viet), ktorý však obsahuje nejakú novú informáciu. Zo začiatku dávame jednoduchšie texty. Po prečítaní dáme žiakom ďalší text, ktorý má podobný obsah. Úlohou žiakov je zistiť, ktoré informácie sú totožné v oboch textoch a ktoré sú uvedené ako nové v druhom texte. POSTUP 5-4-3-2-1:

Najprv si žiak prečíta text a potom z neho získava nasledujúce informácie:

- a) 5 nových informácií,
- b) 4 informácie, ktoré sa týkajú hlavnej myšlienky textu,
- c) 3 nové slová, ktoré našiel v texte,
- d) 2 informácie, ktoré už poznal,
- e) 1 vec, na ktorú nenašiel odpoveď.

8. PRAISE

Je to stratégia, ktorej akronym (začiatočné písmená) predstavujú nasledujúce činnosti žiakov:

PREDICT – predpovedanie slov, s ktorými by ste sa mohli stretnúť v texte

READ – čítanie príbehu

ANALYZE – porovnanie predpovedaných slov so slovami, ktoré sa v texte naozaj vyskytli

INVOLVE – vylepšovanie príbehu podľa vlastnej fantázie

SHARE – prezentovanie vlastných vylepšení pred triedou

EXPLAIN – učiteľ vysvetlí, ako príbeh chápe on

9. RISE

Táto stratégia motivuje žiakov ku kresleniu. Je vhodná pre slabších žiakov, ktorí radi maľujú.

READ THE STORY – čítanie príbehu

ILLUSTRATE THE STORY – ilustrovanie svojich predstáv

SEQUENCE THE SKETCHES – zdieľanie svojich kresieb s triedou, rozdelenie do skupín, zoradenie kresieb podľa obsahu príbehu

ENACT THE STORY – dramatizácia príbehov podľa obrázkov

V ďalšej časti stretnutia členovia klubu diskutovali na tému metodických postupov práce s odborným textom.

Záver stretnutia členov klubu

Členovia klubu diskutovali a stanovili si metodické postupy pri práci s odborným textom. Práca s textom je súčasťou takmer každodenného života, formujú názory a postoje nie len študentov, ale i nás všetkých.

Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Zuzana Hiščárová
Dátum	17.5.2021
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslav Bujda
Dátum	18.5.2021
Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu